

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПРИ ВИРОЩУВАННІ М'ЯСНОЇ ХУДОБИ

Попит на високоякісну та дешеву яловичину можливо забезпечити шляхом розвитку галузі м'ясного скотарства при вирощуванні худоби за ресурсо- та енергозберігаючими технологіями. Попередні дослідження свідчать, що утримання м'ясних телиць за маловитратною технологією дає змогу зменшити витрати енергоносіїв на 70—80%, а затрати людської праці знизити до 2—3 люд/год на 1 ц приросту живої маси.

Забезпечення потреб населення України у високоякісній яловичині має особливе значення у зв'язку із потребою збільшення рівня білкового харчування, що в свою чергу підвищить імунізаційні сили організму та зміцнить здоров'я нації.

Однак через спад обсягів виробництва продукції тваринництва не задовольняється попит на дешеву та високоякісну яловичину.

Існуючі традиційні технології виробництва яловичини завдяки розведенню м'ясних, комбінованих та молочних порід худоби передбачають затрати трудових ресурсів на виробництво 1 ц яловичини в межах 15—30 люд./год, щоденне механізоване роздавання кормів та видалення гною. Собівартість приросту живої маси 1 кг яловичини при загальноприйнятих технологіях знаходиться в межах 6—8 грн, при реалізаційній ціні 3,5—4,0 грн галузь не може бути рентабельною [1].

Необхідно на рівні держави підтримувати утримання племінних тварин, молодняку та вирощувати товарну м'ясну худобу за прогресивною маловитратною технологією, яка передбачає вільний доступ тварин до пасовищних та інших кормів. Безумовно, використання пасовищ здешевлює тваринницьку продукцію, і можна прогнозувати подальший розвиток галузі у цьому напрямі як у приватному, так і у громадському секторі.

Для степової зони, яка займає близько 40% усієї території України, річна кількість опадів становить 350—450 мм, характерною є розо-

раність земель. Недостатньо вологий клімат, висока сума активних річних температур 2900—3400°C призводять до того, що практично у червні — серпні травостій на пасовищах вигорає, а відтак утримання худоби на пасовищах у цій зоні є досить проблематичним [2].

Метою наших досліджень є розробка маловитратної технології вирощування м'ясної худоби, яка передбачає утримання тварин на огорожених пасовищах, де в період заготівлі кормів розміщуються силосна яма, скирта сіна. Кількість цих кормів заготовляють залежно від річної потреби для запланованого поголів'я.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження виконували у дослідному господарстві "Поливанівка" Дніпропетровської області. Відповідно до розробленої схеми огородили 15 га прифермської землі, де провели залуження пасовищними травами. Для досліджень відібрали методом пар-аналогів контрольну та дослідну групи 8-місячних телиць сірої української породи (20 голів у кожній групі) із середньою живою масою 180—190 кг (див. табл.).

Дослідну групу у травні, після формування травостою, розмістили на території огороженого пасовища, де утримували безприв'язно із вільним входом до тваринницького приміщення.

Контрольна група телиць утримувалась за традиційною технологією — групове безприв'язне утримання у загоні.

Годівля телиць контрольної групи відбувалася за традиційною схемою — дворазове механізоване роздавання грубих, соковитих та концентрованих кормів, у дослідній групі худоба мала вільний доступ до аналогічної щоденної кількості кормів.

Вивчали енергію росту піддослідних тварин, етологічні особливості, собівартість приросту живої маси, затрати трудових ресурсів на приріст 1 ц живої маси, гематологічні показники.

Результати досліджень. Утримання телиць дослідної групи на огороженому пасовищі сприяло поліпшенню їхнього зовнішнього вигляду. Шерстний покрив був чистим та блискучим, тварини характеризувалися жвавим темпераментом.

Етологічні спостереження показали, що найбільш активно худоба випасається від 3-ї до 10-ї та від 18-ї до 23-ї години.

Середньодобова енергія росту піддослідних тварин у підсисний період була на рівні 650—680 г.

Динаміка живої маси піддослідних тварин

Група тварин	Жива маса (кг) у віці (міс.)			Приріст (г) у період (міс.)	
	ново-народжені	8	10	0—8	8—10
Дослідна	27 ± 1,7	188,0 ± 2,5	224 ± 3,4	665	610
Контрольна	27 ± 1,9	187,0 ± 3,1	222 ± 4,5	661	593

У піддослідний період цей показник дещо знизився (на 50—60 г), що пояснюється стресом телят унаслідок відлучення від корів-матерів. Проте розвиток теличок піддослідних груп перебував практично на одному рівні: 590—610 г середньодобового приросту живої маси.

Попередні розрахунки економічної ефективності утримання тварин за різними технологічними схемами показують, що за маловитратної технології використання енергії зменшується на 70—80%. Затрати людської праці в дослідній групі були в межах 2—3 люд./год на 1 ц приросту живої маси, у контрольній — аналогічний показник становив 12—14 люд./год.

Висновки. Утримання телиць сірої української породи за маловитратною технологією сприяло поліпшенню розвитку організму тварин.

При майже однаковій енергії росту піддослідних тварин на рівні 590—610 г витрати енергії за утримання дослідних теличок були на 70—80% нижчими, а затрати людської праці — у 4—6 разів меншими порівняно з відповідними у контрольній групі.

1. Шкурин Г.Т., Шаран П.І. Шляхи прискореного розвитку м'ясного скотарства // Шляхи розвитку тваринництва у ринкових умовах: Матер. наук.-вироб. конф. — Дніпропетровськ, 2001. — С. 37—41.

2. Балабанов Г.В., Кобзєв О.М., Оменченко Г.В. Трансформація структури сільськогосподарського виробництва України: Регіональний аспект. — К.: УАРР/ПАП, 2000. — С. 29.

Пути снижения затрат при выращивании мясного скота.

С.О. Олейник

Спрос на высококачественную и дешевую говядину может быть удовлетворен за счет развития отрасли специализированного мясного скотоводства на основе энерго- и ресурсосберегающих технологий. Предварительные исследования показали, что содержание мясных телок по малозатратной технологии

позволяєт зменшити расход енергоресурсов на 70—80 %, а затрати людського праці — знизити до 2—3 чел./час на 1 ц прироста живої маси.

Wais of creation of cheap expenses at cultivation meat cattle.

S. Oleinic

The demand for a high-quality and cheap beef can be satisfied at the expense of development of branch of the specialized meat cattle breeding on the basis of technologies, which save up energy and resources. The preliminary researches have shown, that the contents meat heifers on technology with small expenses allows to reduce the charge of power resources on 70—80 of %, and expenses of human work to lower — to 2—3 men / hours on 1 c of a gain of alive weight.

УДК 636.082.51

І.П. ПЕТРЕНКО, А.П. КРУГЛЯК

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ДО ТЕОРІЇ ЗРОСТАННЯ ГОМОЗИГОТНОСТІ У ТВАРИН ПРИ "КРОВОЗМІШУВАННІ"

Запропоновано новий імовірно-хромосомний метод теоретичного аналізу інбридингів, який показує, що застосування аналогічних інбридингів за чистопородного розведення і схрещування у тварин призводить до різного рівня зростання гомозиготності (F) у інбредного потомства.

При створенні нових порід сільськогосподарських тварин, їхньому подальшому розведенні та удосконаленні племінних і продуктивних якостей завжди використовуються цілеспрямовані інбридинги різних ступенів на видатних плідників і самок.

Ще на початку ХХ ст. професор Є. Давенпорт [2] відзначав, що ніякий інший метод розведення тварин не давав таких результатів, як споріднене розведення. М.І. Вавилов [1] у цьому відношенні підкреслював, що подальша розробка вчення про інбридинг є однією з найважливіших ланок генетичної теорії селекції рослин і тварин.

Метою наших досліджень була розробка нового методу теоретичного аналізу інбридингу, який би давав змогу виявляти закономірності індивідуальної мінливості інбредного потомства за чистопородного розведення і генетики тварин. 2003. № 37

© І.П. Петренко, А.П. Кругляк, 2003